

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

tatem contradictionis æquè est domina sui non velle, quàm sui velle; sed hoc dominium & libertatem habet independenter & præsuppositivè ad obligationem. Ergò.

§. II.

Objectiones solvuntur.

5. **O**bjicies primò. Ut aliqua omisso sit indirectè voluntaria, debet interpretativè contineri in aliquà actione, quæ est impossibilis cum actu opposito omissionis, v. g. ut omisso Sacri sit indirectè voluntaria, debet contineri in actu lusùs, vel studii, qui simul sit impossibilis cum auditione Sacri. Sed hoc fieri non potest sine aliqua obligatione. Ergò. Major inde videtur admittenda, quia hoc est indirectè voluntarium, quod habet connexionem cum alio directè voluntario; sed nisi omisso Sacri saltem interpretativè continetur in actu studii v. g. non apparet aliqua connexio, ergò. Minor quoque probatur: ut omisso Sacri continetur in actu studii sitque non merè negativa sed privativa, tunc debet actus oppositus, nimirum auditio Sacri, esse debitus inesse subjecto; nam aliàs actus studii haberet se merè concomitanter & per accidens ad auditionem Sacri; & omisso Sacri non esset absentia formæ debitæ inesse subjecto, sed si absit obligatio audiendi Sacrum, studium merè concomitanter se haberet ad omissionem, & ipsa omisso non esset absentia formæ debitæ inesse subjecto, ergò.

Respond. primò ex hypothese sententiæ admittentis puram omissionem, negando majorem tam argumenti quàm probationis. Quia ut omisso sit indirectè voluntaria, sufficit, ipsam connecti cum voluntate suspendente & retrahente influxum directum in actum oppositum, ad quem hic & nunc fuit proximè expedita.

Respond. secundò, permittà majore negando minorem; & ad probationem dist. majorem; debet actus oppositus, nimirum auditio Sacri esse debitus inesse subjecto, per ly debitum intelligendo debitum legale, vel morale obligationis, nego. Hoc ipsum enim est in quæstione: intelligendo debitum quasi naturale physica dispositionis, & proximæ possibilitatis, concedo. Nam privato à Philosopho definitur absentia formæ in subjecto apto, sed quando subjectum, nempe voluntas est disposita ad aliquem actum per præviam advertentiam, jam est proximè apta habere aliquem actum, & sic omisso opposita jam est absentia formæ in subjecto apto.

Instabis. Ista dispositio tantum facit, ut voluntas possit agere; atqui secundum S. D. hic q. 6. a. 3. ut omisso sit indirectè voluntaria, non sufficit posse, sed requiritur insuper debere agere: *Voluntas*, inquit, *volendo, & agendo potest impedire hoc, quod est non velle & non agere, & aliquando debet*; ideo non velle & non agere imputatur ei, quasi ab illa existens.

Respond. S. Doctorem manifestè loqui de voluntario indirecto non quæ libero, sed insuper quatenus imputabili in culpam.

6. **O**bjicies secundò. Si impossibilitas omissionis v. g. studii cum auditione Sacri esset suf-

ficiens causa, quòd omisso Sacri esset voluntaria studenti, penè infinitarum rerum omissiones eidem essent voluntariæ, tot nimirum actuum, quot sunt impossibiles cum actu studii; sed hoc videtur ridiculum, ut v. g. homini datum concedenti voluntariæ sint omissiones omnium actuum, qui vigiliam requirunt.

Respond. negando sequelam; quia illorum solummodò actuum omissiones sunt voluntariæ, quorum ut mox possibilem adest intellectui practica confusa vel explicita advertentia, quod enim nullo modo cognitum, etiam non est voluntarium: unde, qui voluntariè sonum capit, indirectè tantum vult omissionem illorum actuum, quos saltem confusè cognoscit hic & nunc somno impediendo.

Instabis. Illa advertentia tantum proponit auditionem Sacri v. g. ut possibilem eligi, non ut actu eligendam, sique tenet se ex parte potentia & actus primi: ergò non potest esse ratio, cur omisso Sacri sit magis voluntaria actu, quàm in potentia.

Respondeo neg. antecedens: nam advertentia rationis proponit auditionem Sacri pro sequenti instanti etiam actu eligendam, non ex obligatione, sed ex suppositione, si ita voluntas se determinaverit; unde etiam distingui potest consequens. Ergò advertentia ut præsupposita ad actuale impedimentum audiendi Sacrum non facit voluntarium in actu, concedo; ut conjuncta cum actuali & voluntario impedimento, nego: tunc enim omisso jam est indirectè à principio intrinseco nempe voluntate, & cum cognitione finis, nimirum cum advertentia rationis.

§. III.

Resolvitur quæstio de effectu ex omissione secundo.

CONCLUSIO secunda. *Ut effectus ex omissione secutus verè sit indirectè voluntarius immitenti, requiritur præceptum & obligatio ponendi actum, ex cuius omissione sequitur ejusmodi effectus.*

Probant aliqui autoritate S. D. hic q. 6. a. 3. in c. dicentis: *Sciendum, quòd non semper id, quod sequitur ad defectum altius, reducitur sicut in causam in agens ex eo quòd non agit, sed solum tunc eum potest & debet agere*; Ergo ex mente D. Th. non sufficit proxima potentia ad agendum oppositum, sed ulterius requiritur debitum seu obligatio ponendi actum oppositum omissioni.

Verùm hæc autoritas parum favet, cum enim S. D. hoc ipsissimo loco non tantum loquatur de effectu secuto, sed etiam de ipsa omissione, sequeretur quòd etiam ad omissionem voluntariam obligatio requireretur, quod tamen paulò antè negavimus. Igitur S. D. ibidem tantum loqui videtur de voluntario imputabili in culpam.

Probatur ergo ratione primò. Quando ex parte voluntatis nullum reperitur principium intrinsecum, quo physicè vel moraliter influat in aliquem effectum, eumque reddat voluntarium,